

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ ТА РІШЕНЬ РАДИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Гузенко О.П.

*кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри господарсько –
правових дисциплін та економічної безпеки Донецького державного
університету внутрішніх справ*

На даний час Україна перебуває в зоні активних бойових дій, котрі спровоковано російською федерацією, що призвело до необхідності посилення та зміцнення національної безпеки. У даній ситуації провідну роль відіграє правова доктрина розвитку країни та її захисту від воєнних викликів, котрі порушують системи обороноздатності, безпеки різного змісту, економічного та соціального розвитку суспільства.

Ключовим питанням постає здатність країни зберегти не лише ресурсний, фінансово – економічний та людський потенціал, а й мати дієву систему національної безпеки, котра спирається на дієву правову основу. З цього приводу слід віддати належне законодавцю, котрий регламентує правові акти в сфері національної безпеки країни лише за умови наявного взаємозв'язку з Конституцією України через рішення Ради національної безпеки та оборони. Доведення даного взаємозв'язку в правовій площині України стало актуальним сегментом у виборі напрямку дослідження.

Правовий аспект визначення , методологічної адаптації способів та прийомів національної безпеки України виступає питанням, котре не втрачає своєї сучасності в наукових колах. Вітчизняні науковці доволі часто обирають предметом дослідження різні сегменти національної безпеки з позиції дисертаційних та монографічних досліджень. Серед них варто відмітити наукові розробки таких вчених як А.О. Антонов [1], К.В. Бондаренко[2], С.М. Мануйлов, О.В. Соснін, О.Г. Данильян, О.В. Шевчук [3], Г.П. Ситник[4], А.М. Михненко, Н.М. Грущинської [5] та інших.

Водночас проблема обмежено розглядалася з позиції врахування рішень Ради національної безпеки і оборони України з основними правовими доктринами Конституції України. Прикладом даного взаємозв'язку можна вважати рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 грудня 2021 року «Про Стратегію забезпечення державної безпеки»[6], яке було прийнято відповідно до статті 107 Конституції України [7]. З цього приводу доречно зазначити, що законодавець в статті 107 Конституції України [7] звернув увагу на те, що «...Рада національної безпеки і оборони України є координаційним органом з питань національної безпеки і оборони при Президентові України, координує і контролює діяльність органів виконавчої влади у сфері національної безпеки і оборони, а Головою Ради є Президент України, який формує персональний склад ради національної безпеки і оборони України».

Ключовим є те, що законодавець чітко окреслив вимогу стосовно того, що «...Рішення Ради національної безпеки і оборони України вводяться в дію указами Президента України»[7]. У цьому контексті доречно згадати функції Ради національної безпеки і оборони України, котрі були окреслені законодавцем ст.3 Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони України»[8]. До їх складу законодавець включив:

- по – перше, внесення пропозицій Президентові України щодо реалізації засад внутрішньої і зовнішньої політики у сфері національної безпеки і оборони;

- по – друге, координація та здійснення контролю за діяльністю органів виконавчої влади у сфері національної безпеки і оборони у мирний час;

- по – третє, координація та здійснення контролю за діяльністю органів виконавчої влади у сфері національної безпеки і оборони в умовах воєнного або надзвичайного стану та при виникненні кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці України.

Виходячи з цього, законодавець ст. 4 Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони України»[8] визначив компетенцію Ради

національної безпеки і оборони України відповідно до функцій, визначених Конституцією України[7]. Серед них ключовою компетенцією виступає розробка та розгляд питань, які відповідно до Конституції України[7] та законів України, Стратегії національної безпеки України[6], Воєнної доктрини України[9] належать до сфери національної безпеки і оборони, а саме:

визначення стратегічних національних інтересів України, концептуальних підходів та напрямів забезпечення національної безпеки і оборони у політичній, економічній, соціальній, воєнній, науково-технологічній, екологічній, інформаційній та інших сферах;

проектів державних програм, доктрин, законів України, указів Президента України, директив Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України, міжнародних договорів, інших нормативних актів та документів з питань національної безпеки і оборони;

удосконалення системи забезпечення національної безпеки та організації оборони, утворення, реорганізації та ліквідації органів виконавчої влади у цій сфері тощо.

Необхідно підкреслити, що законодавець головною метою Стратегії воєнної безпеки України [9] затвердив завчасно підготовлену та всебічно забезпечену всеохоплюючу оборону України на засадах стримування, стійкості та взаємодії, що забезпечує воєнну безпеку, суверенітет і територіальну цілісність держави відповідно до Конституції України та в межах державного кордону України,сприяє інтеграції України в євроатлантичний безпековий простір та набуттю членства в НАТО, передбачає активну участь у міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки.

На основі проведеного аналізу необхідно дійти висновку, що на сьогоднішній день Конституція України виступає ключовим правовим аспектом, який лежить в основі прийняття рішень Ради національної безпеки та оборони. Законодавець визначаючи стратегічні наміри щодо безпеки та оборони країни, перш за все, опирається на правові норми Конституції України та виходячи з потреб суспільства країни.

В свою чергу, Рада національної безпеки та оборони України виконуючи своє функціональне призначення забезпечує розробку та прийняття необхідних рішень, котрі витікають з існуючих ключових правових аспектів закладених в Конституції України. Необхідно осягнути той факт, що саме зазначений взаємозв'язок забезпечує виконання захисної функції країни незалежно від умов в яких відбувається розвиток її суспільства.

Список використаних джерел:

1. Антонов В. О. Конституційно-правові засади національної безпеки України : монографія / наук. ред. Ю.С. Шемшученко. К. : ТАЛКОМ, 2017. 576с.
2. Бондаренко К.В. Публічне адміністрування національно – без пековою сферою в Україні: теоретичні, правові та організаційні засади: монографія. Одеса : Фенікс, 2019. 404 с.
3. Національна безпека: світоглядні та теоретико - методологічні засади: монографія / Є. М. Мануйлов, О. В. Соснін, О. Г. Данильян, О. В. Шевчуктаін.; за заг. ред. О. П. Дзьобаня. Харків : Право, 2021. 776 с.
4. Ситник Г. П. Державне управління у сфері національної безпеки(концептуальні та організаційно-правові засади). К. : НАДУ, 2012. 496с.
5. Публічне управління та національна безпека : монографія / за ред. А.М.Михненка, Н.М. Грущинської. К. : НАУ, 2019. 340 с.
6. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 грудня 2021 року «Про Стратегію забезпечення державної безпеки» : Указ Президента України від 16 лютого 2022 року №56/2022.
[URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/56/2022#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/56/2022#Text)
7. Конституція України : Основний Закон України від 28.06.1996№254к/96-ВР. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

8. Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України від 05.03.1998 року № 183/98 –ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183/98-%D0%B2%D1%80#Text>.

9. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року «Про Стратегію воєнної безпеки України»: Указ Президента України від 25.03.2021 року №121/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1212021-37661>.